

Міністерство освіти і науки України
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна)
Навчально-науковий інститут фінансів,
економіки, управління та права
Полтавський науково-дослідний експертно-криміналістичний
центр МВС України

Державна установа «Інститут економіки та прогнозування Національної
академії наук України» (Україна)

Сумський державний університет (Україна)

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна (Україна)

Національний університет харчових технологій (Україна)

Hochschule Burgenland. University of Applied Sciences (Австрія)

Jagiellonian University (Польща)

СУЧАСНА ЕКОНОМІЧНА НАУКА: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА

Матеріали XV Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції з міжнародною участю
12 листопада 2025 року

Полтава 2025

енергоменеджменту дозволяє знизити енергоспоживання у виробництві до 20–30% і суттєво скоротити вуглецевий слід [2]. Крім того, впровадження технологій блокчейну підвищує прозорість екологічних звітів, а цифрові двійники забезпечують сценарне моделювання наслідків управлінських рішень у контексті екологічної стійкості.

Застосування smart-рішень відповідає стратегічним пріоритетам Європейського зеленого курсу та Цілям сталого розвитку ООН, зокрема Цілям 9 «Інновації, інфраструктура» та 12 «Відповідальне споживання і виробництво». Це свідчить про високий рівень взаємозв'язку цифрових і екологічних стратегій розвитку сучасного бізнесу [3].

Таким чином, використання smart-технологій є дієвим напрямом підвищення екологічної ефективності бізнесу, який поєднує інноваційний розвиток, цифрову трансформацію та екологічну модернізацію. Розроблення і впровадження «розумних» бізнес-моделей сприятиме переходу до циркулярної економіки, підвищенню ресурсної ефективності підприємств і зміцненню їхніх конкурентних позицій на глобальному ринку.

Література

1. George, G., Merrill, R. K., & Schillebeeckx, S. J. D. Digital sustainability and entrepreneurship: How digital innovations are helping tackle climate change and sustainable development. *Business Strategy and the Environment*, 2021, vol. 30, no. 5, pp. 2545–2557. DOI: 10.1002/bse.2774.
2. Pan, M., Zhang, L., & Chen, Y. Smart manufacturing and sustainable development: A systematic literature review. *Journal of Cleaner Production*, 2022, vol. 357, 131901. DOI: 10.1016/j.jclepro.2022.131901.
3. Ghosh, S., Saha, S., & Rahman, A. The role of artificial intelligence in achieving the UN Sustainable Development Goals. *Sustainable Technology and Entrepreneurship*, 2023, vol. 5, 100079. DOI: 10.1016/j.stae.2023.100079.

УДК 349.6:658.38 (477)

Щур-Дунець О.І., магістрант
Пантелеймоненко К.Р., Матяш В.С., студенти
Міняйленко І.В., к.е.н., доцент
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ЗЕЛЕНОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

Відновлення та розвиток зеленого бізнесу в Україні є важливим етапом у досягненні сталого розвитку та адаптації країни до сучасних екологічних викликів. Основою цього процесу є ефективна нормативно-правова база, яка визначає механізми підтримки та розвитку екологічно чистих ініціатив,

включаючи енергетичну ефективність, використання відновлюваних джерел енергії, охорону навколишнього середовища та збереження біорізноманіття. У табл. 1 проведемо детальний огляд основних стратегічних документів та законодавства, що регулюють питання розвитку зеленого бізнесу в Україні [1, с. 450].

Таблиця 1 – Стратегічні документи та законодавство з питань розвитку зеленого бізнесу в Україні

Назва документа	Основні положення	Роль у розвитку зеленого бізнесу
1	2	3
Конституція України	Встановлює право громадян на здорове навколишнє середовище та визначає обов'язок держави забезпечувати екологічну безпеку.	Гарантує правову основу для екологічних ініціатив і розвитку зеленого бізнесу в Україні.
Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища»	Визначає основи екологічної політики, принципи охорони навколишнього середовища та механізми державного управління.	Основний закон для регулювання екологічної безпеки та розвитку екологічно чистих бізнесів.
Стратегія сталого розвитку України до 2030 року	Визначає основні напрями сталого розвитку в Україні, включаючи економічну, екологічну та соціальну складові.	Задає стратегічні орієнтири для розвитку зеленого бізнесу, зокрема у сферах енергоефективності та екологічної безпеки.
Національний план дій з енергоефективності на період до 2030 року	Визначає пріоритети для енергоефективності в Україні, зокрема в будівництві, енергетичному секторі, транспорті.	Сприяє розвитку бізнесів у сфері енергоефективності та відновлювальних джерел енергії, що є важливим компонентом «зеленого» бізнесу.
Стратегія екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року	Стратегія, що спрямована на зменшення викидів парникових газів і збереження природних ресурсів у контексті змін клімату.	Визначає політику щодо збереження природних ресурсів та стимулює розвиток бізнесу, який відповідає екологічним вимогам та адаптується до змін клімату.
Енергетична стратегія України до 2035 року	Стратегія розвитку енергетичного сектора з акцентом на розвиток відновлювальних джерел енергії, енергоефективність	Сприяє розвитку «зеленого» бізнесу через підтримку відновлювальних джерел енергії, енергоефективних

Назва документа	Основні положення	Роль у розвитку зеленого бізнесу
1	2	3
	та зниження залежності від традиційних енергоносіїв.	технологій, що є основними напрямками «зеленої» економіки.
Закон України «Про альтернативні джерела енергії»	Регулює питання використання відновлювальних джерел енергії, включаючи сонячну, вітрову, біоенергетику.	Створює правову базу для розвитку бізнесів у сфері відновлювальної енергетики, що є важливим аспектом «зеленого» бізнесу.
Концепція «зеленої» економіки в Україні	Визначає принципи зеленого економічного розвитку, акцентуючи на ефективному використанні природних ресурсів та збереженні довкілля.	Підтримує розвиток екологічно чистих технологій та бізнесів, що працюють на принципах сталого розвитку.
Стратегія регіонального розвитку на 2021–2027 роки	Визначає завдання щодо розвитку регіонів України, зокрема впровадження енергоефективних технологій та відновлювальних джерел енергії в рамках регіональних програм.	Сприяє розвитку зелених ініціатив на регіональному рівні, зокрема через інвестиції в інфраструктуру та екологічно чисті технології.
Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо відновлення та зеленої трансформації енергетичної системи України»	Визначає зміни в законодавстві, що сприяють переходу енергетичної системи України на «зелені» технології, включаючи використання відновлювальних джерел енергії.	Залучає інвестиції в енергетичний сектор через підтримку зеленої трансформації, що стимулює розвиток зеленого бізнесу в енергетичній галузі.
Національна стратегія управління відходами в Україні до 2030 року	Визначає принципи ефективного управління відходами, їх переробки та утилізації з акцентом на екологічну безпеку.	Підтримує розвиток бізнесів у сфері переробки відходів, що є важливим аспектом сталого розвитку та збереження екологічної рівноваги.

Згідно табл. 1 бачимо, що Україна активно розвиває свою екологічну політику через низку ключових стратегічних документів і законів.

Першочерговим кроком є Конституція України, яка містить положення, що гарантують право громадян на здорове довкілля та передбачають обов'язок держави забезпечувати екологічну безпеку. Зокрема, Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» є основою правового забезпечення екологічної безпеки на всіх рівнях, визначаючи основні принципи державної політики в галузі охорони природи.

Література

1. Нежива М. О. Цілі сталого розвитку: бізнес-можливість. *Економіко-правові аспекти господарювання: сучасний стан*. 2022. С. 466-469.

УДК 330.4:215.2

Яцун О.І., студент
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

Мале та середнє підприємництво (МСП) є ключовою складовою української економіки, адже понад 99% суб'єктів господарювання належать саме до цього сектору. МСП створює близько 74% робочих місць і забезпечує понад 60% доданої вартості. Попри воєнні обставини, сектор залишається одним із головних двигунів економічного відновлення, демонструючи високу здатність до адаптації та гнучкість. Однак з початком повномасштабного вторгнення МСП зіштовхнулися з новими викликами.

Вивчення та аналіз наукової літератури свідчить, що основними проблемами розвитку МСП є наступні:

1. Нестача робочої сили. Частина робочої сили виїхала за кордон, чимало людей мобілізовано, а деякі змінили професії чи сфери зайнятості. Підприємства стикаються із труднощами у пошуку кваліфікованого персоналу, особливо в регіонах із активними бойовими діями або підвищеними ризиками для безпеки.

2. Часті зміни у законодавстві, посилення податкового тиску та невизначеність щодо тривалості воєнного стану ускладнюють планування діяльності. Підприємства стикаються із затримками у реєстрації, перевірках, проблемах з отриманням дозволів, тощо. Реальна практика, показує, що після прийняття Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших Законів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у період дії воєнного стану» було зафіксовано закриття понад 2 300 ФОПів. Майже 210 000 фізичних осіб-підприємців (ФОП) закрилося в Україні у 2024 році, що стало рекордним показником за останні п'ять років. За перші шість місяців 2025 року кількість закритих ФОПів перевищила 157 600. Значна